

CRIMINALIZAREA POLITICII ȘI CRIMINALITATEA POLITIZATĂ

Anatolie ANDRONACHE,

*șef adjunct al Catedrei „Procedură penală și criminalistică”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,*

Constantin RUSNAC,

*lector al Catedrei „Procedură penală și criminalistică”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, master în drept*

Summary

The most dangerous form of crime is the power elite represents a criminalization of politics and politicization of crime. Due to corruption and democracy, which opens doors for political criminals penetrate into all spheres of activity of a State, the most senior. They are not intended aim of achieving prosperity of the country, society and the individual citizen or the interests of society as such will not be higher than personal ones. Once there is such a power elite society must be ready to chaos, anarchy, their interests are above what any other interests. And to achieve these interests is guided by the principle that the end justifies the means if the purpose is noble. And its noble purpose is something other than personal enrichment.

În studiul „Криминология” autorii N.F. Kuznețova și V.V. Luneev subliniază că pentru prima dată în spațiul postsovietic a apărut problema criminalizării politice la începutul anilor 1990, ca rezultat al reformelor economice ce au avut loc în țările ce și-au dobândit independența.

Autorii citați subliniază că problema criminalizării politice și politicizării criminalității a fost cercetată de unele manuale de criminologie editate în Federația Rusă (FR) în anul 1993.

Existența acestui fenomen în Federația Rusă a fost recunoscută chiar și de fostul ministru al Afacerilor Interne Boris Grâzlov, la colegiul MAI din februarie 2003, specificând că: „în FR are loc în continuare criminalizarea politicii și politicizarea criminalității”. În legătură cu acest fapt, mass-media a evidențiat un element caracteristic nou puterii politice și economice – cleptocrația [5, p. 99].

Autorul V. Luneev menționează că criminalitatea în mare parte nu este o problemă ideologică, politică, ci o problemă a întregii societăți. Și totuși este cunoscut faptul: cartea criminalității este jucată în scopuri politice, ideologice și de partid [6, p. 2].

Ținând cont de faptul că criminalizarea politicii și politicizarea criminalității are o legătură directă cu corupția [1; 5, p. 99], în anul 1998 manualele de criminologie din Federația Rusă evidențiau cea mai periculoasă formă a criminalității – cea de putere a elitelor. Din categoria acestora fac parte funcționarii ce dețin funcțiile prevăzute la lit. a) și b)

alin.(1) art. 6 al legii cu privire la serviciul de stat în Federația Rusă (Об основах государственной службы Российской Федерации).

Autorul autohton V. Bujor subliniază că astăzi, în condițiile politizării criminalității și criminalizării politicii, puterea politică convețuiește cu cea economică și financiară. Ca urmare, apare fenomenul pe care îl numim convențional „bucătăria puterii”, având în vedere situația când în procedura de adaptare a deciziilor de către guvernanți sunt implicate nu numai structurile oficiale, ci și oamenii de afaceri, banchirii, rudele apropiate și liderii (capii) criminali. Acest fenomen transformă puterea în marfă determinând apariția, alături de piața finanțelor, imobilului, resurselor tehnologice etc., a pieței serviciilor puterii. Așadar, dacă există și astfel de marfă cum este puterea, trebuie să existe și un mecanism de realizare a acesteia pe piața serviciilor și a bunurilor [1].

Republica Moldova, ca parte componentă a fostei URSS, odată cu destrămarea acesteia, a moștenit atât lucruri pozitive, cât și negative. Din categoria ultimelor face parte și politizarea criminalității.

Problema politizării criminalității în Republica Moldova pentru prima dată a fost pusă în discuție în anul 1995, când Chișinăul a fost gazda simpozionului internațional criminologic cu genericul „Situația criminogenă și securitatea societății”. Fenomenul dat a fost pus în discuție de I. Glinski, V. Anikin, G. Baciu, V. Tuleakov, D. Șestakov.

În opinia noastră, un element care influențează direct legalizarea criminalității și politizarea elementelor penale este revoluția. Schimbarea bruscă și de obicei violentă a structurilor sociale, economice și politice ale unui regim dat afectează activitatea statului în domeniul economiei. Fapt confirmat de revoluțiile ce au avut loc în secolul XXI: „Revoluția trandafirilor” din Georgia, „Revoluția portocalie” din Ucraina, revoluțiile din țările arabe etc.

Criminalizarea politicii și politizarea criminalității pentru societatea modernă, caracterizate prin sărăcie, pauperism, servilism politic, venalitate politică, nu sunt un lucru accidental.

Autorul I. A. Ilinin accentuează că revoluția birocratizează criminalitatea (hoțul a devenit funcționar) și criminalizează birocrația (funcționarul a devenit hoț). Astfel, statalitatea se îmbibă cu elemente criminale, iar criminalitatea devine statală [4].

Conform esenței sale, revoluția este destinată să încalce și să distrugă orice cadru normativ, deoarece persoanele care conduc o revoluție trebuie să poată a spune minciuni și să săvârșească alte tipuri de infracțiuni, iar cel care nu este în stare să săvârșească astfel de fapte nu este decât un palavragiu.

Revoluția este, întra-adevăr, o faptă pe care nu poți să o săvârșești cu mânuși albe, dar este nevoie de mâini murdare, inimă de piatră și suflet dur. Cu toate că revoluția reprezintă o luptă grea și periculoasă, persoana, riscându-și libertatea, sănătatea și nu în ultimul rând viața și

familia sa, știe că dacă reușește, obține onoruri, putere și bogăție. În astfel de situații cariera sa depinde de eficacitatea activităților pe care le săvârșește. Astfel, ea săvârșește infracțiuni nu numai pentru a-și îndeplini promisiunile date societății, dar și pentru sine însăși. Despre astfel de persoane se poate de spus că sunt curajoase și se sacrifică în lupta pentru putere, creând iluzia că luptă pentru libertate și fericire.

În viziunea autorului V.V. Luneev, criminalitatea nu este specifică numai țărilor din spațiul postsovietic, dar și altor țări dezvoltate. De exemplu, în Statele Unite ale Americii criminalizarea societății a devenit de mult o problemă politică, problemă care de cele mai dese ori este atinsă și exploatată în perioada campaniilor electorale [6, p. 2].

Autorul N. Kuznețova menționează că la baza criminalității secolului XXI stau trei piloni: crima organizată, criminalitatea economică și corupția.

Anume acești trei factori condiționează limitele metodicii de investigare a acestor tipuri de infracțiuni. Susținem opinia dată, deoarece criminalitatea latentă în mare parte este compusă din infracțiunile de corupție, din care doar un procentaj foarte mic ajunge în instanțele de judecată. Pentru a lupta împotriva corupției nu sunt specialiști calificați, un cadru normativ bine pus la punct, mai este nevoie de societatea civilă, și anume de colectivele de muncă. Acestea care cunosc totul: cine e corupt, cum este corupt, cât ia etc., dar tac. Considerăm că toți păstrează tăcerea pentru că se tem să nu-și piardă locurile de muncă, acceptând astfel corupția în schimbul supraviețuirii.

La fel, trebuie să ne pună în gardă și schimbul generațiilor. Nimeni nu lucrează cu generațiile secolului XXI, ele se dezvoltă singure, având ca principiu „trăiește rapid și mori tânăr”. Astfel, generația dată se va caracteriza printr-o pasivitate și indiferență față de tot și de toți, lucru periculos pentru existența unui stat.

Problema politizării criminalității și criminalizării politice iese foarte bine în evidență din cauza politicii de cadre pe care o practică un conducător. Astfel, atunci când un subaltern al său este prins și învinuit de acte de corupție, în loc să fie tras la răspundere penală pentru infracțiunea săvârșită, el este doar concediat.

Modalitatea dată de evitare a răspunderii penale s-a înrădăcinat și este tot mai des folosită în țările nedemocratice sau în cele care se află în perioada de tranziție spre democrație. În astfel de țări, combinația dintre corupție și neprofesionalism al funcționarilor de stat, care nu înțeleg valorile umane, provoacă crize continue și sărăcie.

Criminalizarea politicii determină schimbarea cadrului normativ. Aceste modificări afectează cel mai des sfera economică și financiară, astfel se adoptă acte normative care facilitează activitatea persoanei sau care elimină răspunderea juridică.

Problema politizării criminalității are un impact devastator asupra

activității organelor de drept, transformându-le din organe care veghează respectarea legii în organ care doar creează o astfel de iluzie, dintr-un sistem destinat apărării drepturilor și intereselor cetățeanului într-un mecanism care slujește doar conducerii și care este gata de orice pentru a-și demonstra eficacitatea în lupta cu criminalitatea [6, p. 2].

În opinia noastră, o astfel de politizare a criminalității nu lichidează criminalitatea în realitate, ci doar numai pe hârtie.

În concluzie, putem sublinia că fața adevărată a revoluției a fost arătată în timpul bolșevismului care reprezenta un sistem al criminalității deschise, o politică josnică unde se riscă totul pentru putere, onoare și bogăție.

În lupta cu criminalitatea trebuie să știm că politizarea criminalității și criminalizarea politicii nu sunt ultimele două variabile, în masa de factori, care determină stabilitatea sistemelor criminogene existente în spațiul postsovietic geopolitic [7, p. 8].

Populația Republicii Moldova nu a trăit niciodată într-o libertate politică, a fost permanent în umbra cuiva. După atâta timp de captivitate, nici nu știm dacă poporul vrea și va putea să trăiască în condițiile democrației și libertății. Există teama că „Moldova pe care am pierdut-o” nu a fost mai bună (democratică, civilizată, liberă etc.) decât cea pe care am creat-o.

În societate există mulți indivizi care fură și jefuiesc, iar democrația le deschide ușile în politică.

Bibliografie

1. Bujor, V., „Referințe vizând esența criminalității organizate, criminology”, în *Legea și viața*, 2010, în: <http://criminology.md/new/index.php/ro/biblioteca/articole/159-39>.
2. Виноградов, А. В., „Проблемы национальной безопасности”, în revista *Правоибезопасность*, № 3-4 (8-9), decembrie 2003, în: http://dpr.ru/pravo/pravo_6_14.htm.
3. Гилинский, Я., „Преступность в современной России: ситуация, тенденции, перспективы развития преступности в России”, în (<http://narcom.ru/publ/info/554>).
4. Ильин, И. А., „Революция есть узаконение уголовщины и политизация криминальной стихии”, în (<http://blog.i.ua/user/1047696/1105849/>)
5. Кузнецова, Н. В., Лунев В. В., „Кримналогия”, учебник, 2-е издание, Москва: БЕК, 1998, 630 с.
6. Лунев, В. В., „Преступность XX века – мировые, региональные и российские тенденции”, издание 2-е, Москва, Волтерс Клувер, 2005, 912 с.
7. Туляков, В. А. „Виктимология”, Монография, Киев, 2003, 148 с.
8. Федеральный закон «Об основах государственной службы Российской Федерации» din 31 iulie 1995, № 119-ФЗ (в ред. Федерального закона от 18.02.99 № 35-ФЗ).